

Az „építkezők” kéri: csak semmi pánik!

A közszolgálat leértékelése zavartalanul folyik

Többfrontos támadás a közszféra ellen?

Bértábla helyett pofapénz?

Búcsú a kedvezményektől?

Felejtsük el az életpályatörvényt?

Megkönnyített kirúgások?

Ezekről a kérdésekről szól összeállításunk a következő oldalakon,
amelyeken bemutatjuk,

*hogyan minősíti Draskovics Tibor kormánybiztos
a közszolgálatok munkáját,
(3. oldal)*

*mi van az Államreform Bizottság berkeiből „kiszivárgott”
és többféleképpen magyarázott csonkolási elképzelésekben,
(4–5. oldal)*

*hogyan tálalják a lapok, rádiók, televíziók
a közszolgálat megsarcolását,
(2–3. oldal)*

*mit mondhat az MKKSZ ezekre a képtelenségekre?
(6–11. oldal)*

Az érdekképviseleti munka eredménye:

Idén még nem változnak az elbocsátás feltételei

A közsférában dolgozók elbocsátásának feltételeiről szóló törvénymódosítás egyes lényegi részei a kormány eredeti terveivel ellentétben csak jövő év januárjától lépnek hatályba. Így legalább hétezer köztisztviselőt a régi feltételekkel bocsáthatnak el.

Korábban a FigyelőNet arról tudósított, hogy rekordgyorsasággal hirdették ki a közsférában dolgozók jogviszonyáról szóló törvények módosítását, melyet az Országgyűlés július 24-én szavazott meg. A Közlönykiadó úgy tudta, hogy a kormány már a parlamenti végszavazást követő napon ki szándékozik hirdetni a Magyar Közlönyben a törvény szövegét. A sietségre a törvény hatályba lépésének dátuma adhatott volna okot, melyre a kihirdetés utáni 8. napot jelölték meg. Végül azonban csak az augusztus 2-i Közlönybe került be a törvény, mivel a hatályba lépés dátumát a kormány a köztisztviselők érdekképviseletével kötött megállapodás miatt a végszavazás előtt benyújtott módosító javaslatával megváltoztatta. Ennek értelmében a közsférában foglalkoztatottak jogviszonyát érintő lényeges változások csak 2007. januárjától lépnek érvénybe, így idén közel hétezer köztisztviselő még a régi kondíciókkal válhat meg pozíciójától.

A módosításokkal az állam nem spórolt volna a köztisztviselők elbocsátásán, csak máshogy ütemezte volna a kifizetéseket. Néhány, a köztisztviselőknél még idén járó kedvezmény - mint például a duplapénz - megvonását több munkajogász is indokoltnak tartja.

Az eredeti hatálybalépés dátumán a kormány a Köztisztviselői Érdekegyeztető Tanácsban kötött júliusi megállapodás miatt változtatott, ahol a felek megegyeztek arról, hogy az idej közsférabeli leépítéseket még a hatályos munkajogi szabályok szerint hajtják végre - mondta el a

FigyelőNetnek az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium osztályvezetője.

A Kormányfővívői Iroda tájékoztatása szerint összesen 15 ezer főt bocsátanak el a központi költségvetésből az elkövetkező években. 2006-ban a minisztériumokból 2 187, az igazgatási jellegű szervekből pedig 4 600 főt küldenek el, míg a nem igazgatási jellegű központi költségvetési szervekből elbocsátandó 6 450 fő egy része még idén távozik, vagyis legalább 6 700 köztisztviselő még bizonyosan a „rég”i kondíciókkal távozik pozíciójából. Számukra a 6 hónapos felmentési időre járó átlagkeresetet még nem lesz kötelező egyenlő havi részletekben kifizetni, valamint akkor is megkaphatják ezt az átlagkeresetet, ha közben már új állást találtak.

Az új módosítások értelmében a 2007-ben elküldött közszolgák havonta, egyenlő részletekben kapják majd meg a hat hónapos felmentési időre járó átlagkeresetet, míg az idén távozók még egy összegben is felvehetik.

Szintén későbbre csúszatták annak a rendelkezésnek a hatálybalé-

pését, mely szerint a köztisztviselők csak a felmentési idő végén kapják meg a végkielégítésüket. Egyelőre szintén megmaradt a „duplafizetés” lehetősége, ugyanis csak 2007-től lesz érvényes az a szabályozás, mely szerint az elbocsátott köztisztviselő átlagkeresetre nem lesz jogosult, amennyiben a felmentési idő alatt egy másik költségvetési szervvel munkaviszonyt létesít.

2007. január 1-jével bővítik ki a leépítéssel kapcsolatos döntéseket elrendelő szervek körét is, így köztisztviselők esetében a közigazgatási szerv vezetője, illetve közalkalmazottak esetében a költségvetési fejezet felügyeletét ellátó szerv vezetője is dönthet majd jövőre az elbocsátásról. Jövőre lesz csak lehetőség arra is, hogy a közszolgálati jogviszonyt megszüntessék, amennyiben a köztisztviselő továbbfoglalkoztatására nincs lehetőség és a munkáltató által felajánlott másik munkakört a köztisztviselő visszautasítja. A teljesítmények is csak jövőre kapnak nagyobb hangsúlyt a törvényben, eszerint a teljesítményértékelésen elmarasztalt köztisztviselőt soron kívül kell majd minősíteni.

AMagyar Hírlap állásfoglalása (2006 augusztus 27.)

Valami végre elkezdődik a közigazgatásban. Legalábbis erre utal az a munkaanyag, amely a köztisztviselők bérezésének gyökeres átalakítását taglalja. A teljesítményarányos bérezés bevezetése régi szándék a közigazgatásban, ám eddig hiányzott a teljesítmény-méréshez szükséges mutatók kidolgozása, meg persze — és nem utolsó sorban — a politikai akarat. Most viszonyt mintha elmozdulást látnánk. Gyurcsány Ferenc például a minap kijelentette, hogy a legfontosabb és legnagyobb súlyú reform a közigazgatásban várható.

Még nem tudni, hogy mi sül ki a tervekből, ismerte az MSZP reformpárti „elkötelezettségét”, illetve a

konfliktusoktól való zsigeri irtózását, de már a *vázolt irány is biztató*. Az egyik legjelentősebb feladat például az automatikusan járó 13. havi fizetés megszüntetése. Az elképzelések szerint az így felszabaduló pénzeket lehet majd a teljesítmények elismerésére fordítani, talán éppen 13. havi bér formájában, ahogy a versenyszférában elfogadott gyakorlat. Nem vitatjuk persze, hogy a plusz egy havi bér, illetve a főtisztviselői elitkar felszámolása minden bizonnyal elégedetlenséget szül a közigazgatásban, elvégre *az évtizedek alatt megszerzett előnyöket nyirbálja meg*. Ugyanakkor *a rugalmas bérezés valódi alternatívát jelenthet a pályakezdő fiataloknak, vagy akár a versenyszfé-*

Kormányzati irányváltás — álságokba csomagolva

A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZE), amelynek egyik meghatározó tagszervezete az MKKSZ, 2006. július 20-án szakmai-érdekvédelmi konferenciát rendezett Budapesten „A közszolgálat modernizációja a kormányprogram tükrében” címmel. A tanácskozáson Draskovics Tibor kormánybiztos, a közsféra átalakítását előkészítő Államreform Bizottság elnökhelyettese ismertette a közszolgálat átalakításának kormányzati elképzeléseit. Az alábbiakban az ő előadásából gyűjtöttünk össze — ma már nem meglepő, de figyelmet érdemlő — néhány részletet. Íme.

Lefokozás

„Végre a politika — és ez tükröződik világosan a kormányprogramban — elszánta magát a cselekvésre. Eldöntötte, hogy **nem a közszolgálatban dolgozókra akar figyelni első sorban**. Az elmúlt évtizedekben ugyanis jelentős részben azért nem sikerült érdemi változtatásokat végrehajtani, mert a politika első sorban azokra figyelt, akik a közszolgáltatásokat nyújtották, és az ő — egyébként teljesen érthető — stabilitás iránti igényüket tekintette elsődlegesnek. Nem nagyon foglalkozott azokkal, akik a szolgáltatásokat kapják. Nem azzal foglalkozott a politika, hogy az ügyfelek, a betegek, a gyerekek, a szülők, mire vágnak, mit gondolnak, hanem azzal, hogy a pedagógusok, a nővérek, az orvosok, a köztisztviselők mit szeretnének. Ők pedig a változatlanságot szeretik, a jó feltételeket, a

rából érkezőknek. A „reformnak” minősített folyamat nem merülhet ki abban, hogy a közszférában felesleges, esetleg használhatatlan tisztviselőket megpróbálják átnyomni a versenyszférába. Ellenkezőleg: a versenyszféráéval vetekedő bérek révén *valódi szakembereket* kellene átcsábítani a közszolgálatba.

És ha már ilyen nagy reformhangukat ringattuk magunkat, feltennénk még egy kényes kérdést: *megengedheti-e magának a társadalom — meg a költségvetés —, hogy automatikusan és mindenkinek járó 13. havi nyugdíjakat álljon? A mai nyugdíjasok 13. havi nyugdíját — kis túlzással — már a még meg sem születettek nevére felvett hitelekkel állják.*

kiszámíthatóságot, a nagyobb jövedelmet. Azt, hogy csak ne legyen semmi másképp, mint eddig volt... S közben **romlottak a közszolgáltatások és elfogyott a pénz**. A politika most eldöntötte, hogy első helyre a szolgáltatásokat igénybe vevők érdekeit helyezi. És persze nemcsak a szolgáltatást igénybe vevők érdekeiről, hanem az adófizetők és a járulékfizetők érdekeiről van szó, mert ha változatlanul hagyjuk a rendszereinket, akkor az ő érdekeiket is súlyosan sértjük.”

Agyó Kjt., Ktv.?

„Szükség van arra, hogy feltörjük a mai foglalkoztatási bérrendszerek rettenetes merevségét, amelyben első sorban az eltöltött évek száma, és a hierarchiában elfoglalt hely számít, és csak nagyon sokadikként a teljesítmény... Ezt szeretném feltörni, hogy **egy alapvetően bértömeg-gazdálkodásra hajazó megoldás érvényesüljön**... A kormány határozott szándéka arra ösztönözni, késztetni, ha úgy tetszik kényszeríteni az intézményeket, hogy kezdjenek el racionálisan gazdálkodni az erőforrásokkal. És alapvetően maguk dönthessék el, hány és milyen teljesítményű munkatársra van szükségük és aszerint tudják őket fizetni, hogy aki jobban húz, az — függetlenül a korától — nagyobb javadalmazáshoz jusson. Ez óriási változás lesz. **Lényeges szakítás azokkal az elvekkkel, amelyek itt 1990. után kialakultak.**”

Állam — méretre (vagy tönkre?) vágva

„Mit kell és mit akarunk tenni? Az egyik dolog — és ez az, ami elkezdődött —, hogy **méretre kell**

vágni az államot. Milyen méretre? Olyanra, amit ki tudunk fizetni. A méretre vágást szolgálja a pedagógusok kötelező óraszámának emelése... A közigazgatási intézményrendszer átszabása... És egy sor más területen, például az egészségügyben is világosan látszik, hogy van egy komoly méretbeli probléma... Ezt a méretbeli problémát kell és lehet kezelni. A kiinduló pont természetesen az, hogy **ki kell jönni a rendelkezésre álló pénzből.**”

Közszolgálat — üzleti módszerekkel

„Az üzleti életben megszokott módszerek jelentős része igenis alkalmazható, sőt alkalmazandó a közszférában. Mert nem arról van szó, hogy a tevékenység lenne olyan sajátos a közszolgálatban. A társadalmi körülmény a sajátos. Az, hogy a fogyasztó tulajdonképpen kiszolgáltatott helyzetben van. Annyiban kell sajátos szabályozás a közszolgálatban, amennyiben ezzel (*a szolgáltatást igénybevevő kiszolgáltatottságával — a szerk.*) van összefüggésben. Minden egyébben a tevékenység jellegéhez igazodó szabályokat, módszereket kell alkalmazni. És **ha vannak dolgok, amelyek beváltak az üzleti életben, akkor azokat kell alkalmazni.**”

Keményebben Nyugat-Európánál

„A közszolgáltatásokban nekünk még keményebb feltételeket kellene teremtenünk, mint amilyeneket Nyugat-Európa támaszt a közszolgáltatásokkal szemben. Egyszerűen azért, mert ők abból a GDP-ből megengedhetik maguknak, mi meg ebből a GDP-ből nem... Ha a világ fejlett államaiban x-perc alatt szoktak egy ügyet elintézni, akkor nálunk nem lehet 3x-perc alatt. Ha ott y-számú pedagógus képez z-számú gyereket, akkor nálunk nem lehet 2y-számú pedagógus, mert ezt egyszerűen nem engedhetjük meg magunknak.”

Ami „kiszivárgott”

Köztisztviselői kiváltságok sora szűnik meg jövőre

Jövő januárban kap utoljára mindenki 13. havi fizetést a köztisztviselői szférában, megszüntetik a pótlékok dzsungelét, és teljesítmény alapú bérezésre térnek át az államigazgatásban — ezek az *Államreform-bizottság* legfontosabb *javaslatai*. A havi milliós béreket érdemi munka nélkül zsebre tevő főtisztviselők kiváltságait is megnyirbálják.

Már jövőre érezhető apadást eredményezhet a köztisztviselők bankszámláján az Államreform-bizottság által *első körben kidolgozott javaslatcsomag*. A lapunk birtokába került munkaanyag szerint a köztisztviselői kar bérezését ugyanis drasztikusan átalakítanák. A változások az első lépésben a minisztériumok és a hozzájuk tartozó országos szervezeteknél foglalkoztatott mintegy *harmincezer köztisztviselőt és még a kétszer ennyi fegyveres közalkalmazottat* érinthetik.

Már januárban hozzálátanak a régóta szorgalmazott, teljesítménytől függő bérezés kialakításához a *közigazgatásban*. A javaslatok közül jó párat már Gyurcsány Ferenc kormányfő is felvetett nyílt fórumokon. Közéjük tartozik például a fegyveres testületek nyugdíjkezelvényeinek felülvizsgálata, az automatikus jogosultságok megnyirbálása.

Teljesítményfüggő bérezés

A kormányzati elképzelések célja az úgynevezett bértömeg-gazdálkodásra való átállás, vagyis hogy egy költségvetési szerv vezetője rugalmas szabályok között, a teljesítmények szerint differenciálhatna, mind a bérezéssel, mind az olyan cafeteria-juttatásokkal, mint a ruhapénz, vagy az étkezési hozzájárulás. Ehhez persze *meg kell teremteni a teljesítménymérés rendszerét, ami az egész feladat legnehezebb része, hiszen a közigazgatási munka a legkritikább esetben termel pénzben is kifejezhető többletértéket*, ami a versenyszférában a bonuszok kiszámításának alapja.

Nincs többé nyugdíjas állás

Az elképzelések szerint nem csupán az egyes dolgozók teljesítményét, hanem a különböző tárcák és igazgatási szervek munkáját is összevetnék, így *nemcsak személyek, hanem intézmények között is differenciálnák a bértömeget*. A javaslatok úgy is összefoglalhatók, hogy *megszűnik a köztisztviselői életpálya, mint modell*, vagyis a jövőben köztisztviselőnek lenni már nem jelenthet nyugdíjig tartó állandó munkahelyet a teljesítmény-

től és hozzáértéstől függetlenül. A szakmailag alkalmatlan dolgozók villámgyors eltávolítását is lehetővé kell tenni — javasolják ennek megfelelően a reformerek.

A köztisztviselők és közalkalmazottak bérezésének alfája és ómegája a bértábla, amely a közszolgáltatásban eltöltött időt és az iskolai végzettséget honorálja. Éppen ezért *a bértábla fokozatos megszüntetését a bérkategóriák tágítását javasolja a reformbizottság a kormánynak*, és átállást a teljesítmény alapján differenciált bérezésre. Ám mivel többletforrásokat értelemszerűen nem kapnak a minisztériumok, *a differenciáláshoz szükséges milliárdokat házon belül kell megteremteni*. Erre is van javaslata az Államreform-bizottságnak: egyik legfontosabb az egész közszférában automatikusan járó *13. havi illetmény megszüntetése 2008-tól*.

Megszűnik a nyelvpótlék

Hasonló sorsot szánnak a különböző pótlékoknak: nem fizetnének többletpénzt a nyelvtudás után, és a gépkocsivezetői extra juttatásokat is megvonnák. Az így felszabaduló tízmilliárd forintos nagyságrendű forrásokat lehetne az egyéni és intézményi teljesítmények honorálására fordítani. A *vezetői pótlékok megmaradnának*, mondván: a vezetői többletfeladatokat így módon lehetne honorálni.

Ugyancsak *megszűnés vár a 450 fős főtisztviselő, illetve a főtiszt karra*. A főtisztviselői intézményt még az Orbán-kormány találta ki, a közigazgatásban nélkülözhetetlen közszolgák kiemelt bérezésére.

Az e szűk körbe tartozó köztisztviselők és tisztek vezetnek a minisztériumi bérlistákat messze a miniszter előtt, mivel főtiszt vagy főtisztviselői illetményként alapfizetésük többszörösét is megkaphatják. A havi egymilliót is meghaladó fizetésükért semmilyen többletfeladatot nem kell ellátniuk.

Az Államreform-bizottság szűkíteni javasolná a *fegyveres testületek* — rendőrség, katonaság — kedvezményeit, pontosabban *a nyugdíjkezelvényt például csak a valóban fegyveres szolgálatot ellátóknak adná meg*. Az elképzelés szerint a civil munkát ellátó rendőrségi és honvédségi alkalmazottakra új jogszabály vonatkozna, amely gyakorlatilag megfelelne a munkaviszonynak. A javaslatok sorsa kizárólag a kormány (többség) támogatásától függ, ugyanis *ezen törvényeket egyszerű parlamenti többséggel módosítani lehet*.

(Magyar Hírlap, 2006. augusztus 24.)

Ami „kiszivárgott”

Racionalizálnák a közsférát

Nemcsak a 13. havi illetmény, de számos pótlék és kedvezmény is megszűnhet

Azoknak a közszolgáknak sem lesz aranyéletük, akiket nem érint a több tízezres leépítési hullám — vetíti előre az *Államreform-bizottság* lapunk birtokába került anyaga. Ha megvalósulnak a dokumentumban foglalt, egyelőre csak a testület javaslatainak tekinthető intézkedések, a munkájukat megtartóknak búcsút kell mondaniuk a versenyszférában dolgozókkal szemben élvezett kiváltságai közül néhánynak — köztük az utazási kedvezménynek, vagy a több szabadságnak —, ráadásul megszűnik a garantált ütemű előrehaladást biztosító életpályamodell is.

A mostani helyzethez képest gyökeresen átalakítaná a közsféra létszám- és bérgazdálkodásának a szabályait — a bértömeg-gazdálkodási modellt alapozva meg — a Draskovics Tibor kormánybiztos, volt pénzügyminiszter irányítása alatt álló grémium. Az új rendszerre való átlálás során a 13. havi illetményt a nyelv- és a gépjárművezetői pótlékok megszüntetnék (általában véve a pótlékok körét jelentősen csökkentenék), és beépítenék a bértömegbe. Ez gyakorlatilag azt eredményezné, hogy a szóban forgó juttatásokat nem kapná meg automatikusan mindenki, aki eddig jogosult volt rá, az állami szférában rövidtávon néhány éven belül meghonosítandó teljesítménymérés és értékelés miatt előfordulhat, hogy például az egyik köztisztviselő a mostani plusz egy havi juttatásának a teljes összegéről kénytelen lesz lemondani, míg kollégája akár a 13. havi összegnél is többet vihet majd haza. Az elképzelések szerint a főtisztviselői és a központi tisztikart megszüntetnék, ettől egymilliárd forintos megtakarítást várnak. A bizottság javaslata alapján emellett a fize-

tési fokozatok alsó-felső határait tágtítani kell.

Ha a kormány megfogadja a dokumentumban olvasható tanácsokat, azzal kell számolnia az érintett mintegy 800 ezres körnek, hogy az illetményalap és a közalkalmazotti bértábla nem változik az új rendszerre való áttéréskor. Az ideai létszámcsökkentés nyomán felszabaduló megtakarításból nem lehetne kiadásokat finanszírozni, a jövő évi szervezeti intézkedések következtében felszabaduló bértömeget pedig a 2007-es költségvetés tervezésekor kivonnák a rendszerből — derül ki az anyagból. A rugalmasabb munkajogi típusú eljárási szabályok keretében megkönnyíthetik a szakmai alkalmatlanság esetén történő gyors elbocsátást, s a vezetői beosztásban levőknél is könnyebbé tehetik a felmentést a felelősségi körbe eső teljesítménycé-

lok el nem érésekor. Szívesen látnák a határozott idejű és atipikus foglalkoztatás terjedését a közsférában. A javaslat szerint meg kell határozni az illetménycsökkentés lehetőségének az eseteit, módzatait, s a béren kívüli juttatások rendszerében az egysegítés (cafeteria-rendszerek) irányában történő elmozdulás lenne a kívánatos.

A közalkalmazottaknak számolniuk kell azzal, hogy lassítják az előmenetelt. Az igazgatási és az igazgatási jellegű szerveknél, a fegyveres szerveknél, illetve a közintézményeknél (mint középiskolák, könyvtárak) felső létszámkorlátot írhatnak elő, a közszolgáltatást végző közintézeteknél (többek között az egyetemekenél, kórházaknál, kutatóintézeteknél) pedig létszámirányszámot határozhatnak meg.

(*Világgazdaság*, 2006. augusztus 24.)

Kiss Péter: Ez nem az

Számos juttatástól eshet el a közsféra 800 ezer alkalmazottja. Több napilap egybehangzó értesülése szerint az Államreform Bizottság javaslata értelmében eltörölnék a 13. havi bért, a nyelv- és gépkocsi-pótlékok, megvonnák az 50 százalékos utazási kedvezményt, és megszüntetnék a főtisztviselők kiváltságait is.

A tervezet megszüntetné a több szabadságot, a garantált ütemű előrehaladást biztosító életpályamodellt, valamint a főtisztviselői és a központi tisztikari besorolást is. Megkönnyítenék az elbocsátást, és felső létszámkorlátot vezetnének be egyes közintézményeknél. A juttatások elvételéből megtakarított összeget a teljesítmény jutalmazására fordíthatnák az intézmények.

A munkaügyi miniszter azt mondta: a nyilvánosságra került dokumentum nem hivatalos anyag. „Szakértői anyag, ötletek, ötletthalmaz, egyfajta kreativitás terméke, helyesen, de nyilvánvaló ilyen esetben, és ebben az időrendi ütemezésben nyilván nem a kormány számára vállalható minőségben, mandátummal, hiszen még nem jutott hozzá, hogy ebben a kérdésben megrendelést tegyen, vagy véleményt mondjon” — mondta Kiss Péter szociális és munkaügyi miniszter. Azt azonban elismerte, hogy a bérrendszer átalakításán dolgozik a minisztérium.

(*Duna TV*, 2006. augusztus 24.)

Fehér József

Magas ára lesz a közszolgálat leértékelésének

Egymásnak ellentmondó, és meglehetősen komor híreket és híreszteléseket hallhatunk, olvashatunk arról, hogy mi vár ránk, közszolgákra. Egy dolog viszont bizonyosnak látszik: a **kormány most többfrontos támadást intézett a közszolgálatokban dolgozók ellen.** Megvan hozzá a tvben, rádióban, lapokban nyilvános fórumokon hónapok óta sulykolt érve is. Az, hogy *sokan vannak, rossz a közszolgálat szabályozása, nem elegendő a teljesítmény.* Objektív tények természetesen nem párosulnak ezekhez az állításokhoz. A szakszervezetek különféle kinyilatkoztatásokból értesülnek arról, hogy a kormányzat a közszolgálatot szabályozó törvények megváltoztatására törekszik. Ezekből a kinyilatkoztatásokból azonban nem értelmezhető a változtatásoknak sem az iránya, sem a végcélja. Az viszont pontosan kitetszik belőlük, hogy **a kormány pénzt kíván kivonni a közszolgálatból.**

Reálisan mérlegelve az ország gazdasági, pénzügyi helyzetét, tulajdonképpen még ez a szándék is értelmezhető lenne, mert nem mondhatjuk, hogy minket nem érdekel, mi van a költségvetéssel, az államháztartási egyensúly helyreállításának Ügyeivel. De ha azt nézzük, hogy **a pénzkivonás a közszolgáltatások mennyiségének csökkenésével és minőségének romlásával fenyeget,** akkor az már *nemcsak a közszférában foglalkoztatottak ügye, hanem az egész társadalomé.* Azoké az embereké, akik ügyfélként, betegként, óvodába, iskolába járó gyermek szülőjeként és még sok egyéb minőségükben igénybe vesznek közszolgáltatásokat. Mert *végző soron ők látják kárát a létszámcsökkentő, megszorító kapkodásoknak.* **Ez a kifejezetten fiskális megközelítésű, reformnak nevezett átalakítás ezért egyszerűen tarthatatlan. Ez ellen fel kell lépni.** Nemcsak a szakszervezetünk által képviselték védelmében, hanem a közszolgáltatásokat igénybevevők érdekében, és a szolgáltatások biztonságának megőrzése érdekében is.

Közügyekben mindig fontos — a konszenzushoz egyenesen elengedhetetlen — az érdemi módon folytatott társadalmi párbeszéd. Az ország lakosságának túlnyomó többségét közvetlenül és ráadásul hátrányosan érintő döntések előtt azonban megsokszorozódik az érdekek őszinte feltárásának és egyeztetésének, a lehetőségek szerinti méltánylásának fontossága. **Erről a követelményről most nem vett tudomást a kormány. Ez elfogadhatatlan. A közszolgálati érdekegyeztetés elképesztő negligálásának vagyunk tanúi.** Most már tendenciaszerű az érdekegyeztető fórumok mellőzése, kiüresítése. Már a — megint fűnyíró-elvű — tömeges közszolgálati létszámcsökkentéseket megelőzően sem volt érdemben lehetőségünk

arra, hogy egyeztessünk annak indokairól, céljairól, a lebonyolítás elveiről. A felmondások végrehajtásának bizonyos szabályaira is csak az utolsó pillanatban tudtunk előírásokat kipróbálni a kormányzati szervekből.

Még szembeötlőbb, hogy **csak kinyilatkoztatásokból nem a normális érdekegyeztetés keretében jutott el hozzánk hír a bértábla megszüntetésének, vagy legalábbis jelentős módosításának tervéről. Most már a közszolgálati törvények egyéb jogintézményeit is támadja a kormány,** a közalkalmazottak, a köztisztviselők számára rendkívül hátrányos módosítások vannak előkészületben.

Mindezt a közszolgálat működésének, hatékonyságának javítására hivatkozva. Miközben **nem világos, hogy mit ért a kormány hatékonyságon,** mi módon kellene többet, jobban, másként dolgozni a közhivatalokban. Ezek a változtatásokat inkább csak sejtető kinyilatkoztatások csak arra jók, hogy a közvéleményben azt az érzetet keltsék: meg kell oldani a közszféra jogviszonyának átalakítását, el kell vonni a közszolgálatokban dolgozóktól a 13. havi bért, ki kell rúgni 20-30 ezer köztisztviselőt, és akkor megoldódnak az államháztartás gondjai, helyreáll a gazdaság egyensúlya.

A közszolgálatnak ezt a mérhetetlen lebecsülését, a valóságot meghamisító vád alá helyezését a leghatározottabban vissza kell utasítanunk. Ez az álláspont egyszerűen tarthatatlan. **A közszolgálat ilyen szellemű kezelésének legfőbb kárvallottja a lakosság lesz.** Azok az emberek, akik a közhivatalokban az eddiginél jóval hosszabb ideig várhatnak ügyeik elintézésére. Mert az mesebeszéd, a *közvélemény félrevezetése, hogy a kevesebb köztisztviselő majd gyorsabban, hatékonyabban tud elintézni ugyanannyi ügyet, mint eddig.* Ráadásul csökkentett jövedelemmel. Ki hiszi el ezt a képtelenséget? Már is szakmai jelzéseink vannak arról, hogy például a Földhivatalok nem fogják tudni tartani a 30 napos ügyintézési határidőt. Azt az ügymennyiséget, amit eddig 120 ember végzett el, ugyanannyi idő alatt még túlórák árán sem tudja elintézni 100 ember.

A miniszterelnöknek könnyű azt kijelenteni, hogy ő a 90 ezer köztisztviselővel szemben a 10 millió állampolgár oldalán áll. De amikor majd meg kell magyaráznia, hogy a kevesebb köztisztviselő miért csak hosszabb idő alatt tud végezni egy-egy állampolgár ügyével, akkor az államigazgatási szolgálatokat igénybe vevőknek arra a kérdésre is válaszolni kell, miért küldött el 10 ezer köztisztviselőt.

Nagy a veszély, hogy **a vaktában végrehajtott létszámcsökkentések miatt a közszolgáltatások minő-**

sége is romolhat. A köztisztviselők például az egzisztenciájuk, az állásuk védelmében mindent meg fognak tenni azért, hogy látványosan és sorozatosan ne sértsék meg a törvényi határidőket, mert az gyorsan és könnyedén szankcionálható. De nem mindegy, hogy sietősen, kapkodva milyen elmélyült és mennyire ügyfélszemponitú döntést tudnak majd hozni. Az igazát kereső, reklamáló ügyfél természetesen újra kopogtat majd az ügyét intézőnél, akinek emiatt még több munkája lesz. Erre a hivatal is ráfizet, mert így többre kerül az ügyintézés, meg az ügyfél is rosszul jár, mivel fölöslegesen rabolja az idejét a hivatal. Kiváltképpen igaz ez a munkaügyi hivatalokra, ahol a munkát kereső — és természetesen nem rózsás idegállapotban lévő — ügyfél figyelmesebb, türelmesebb megközelítést kíván, mint más. De ha az ügyintéző a létszámcsökkentés, meg a növekvő munkanélküliség miatt az eddiginél is kevesebb időt tud rá szánni, akkor idegesebben, csalódottabban megy el, mint ahogy oda érkezett.

Nem félünk attól, hogy a köztisztviselők elvesztik kiváltságaikat. Mert ilyenek nincsenek. Azok a juttatások, amelyeknek a megvonását mérlegeli a kormányzat, nem kiváltságok. Kétségtelen, hogy van nyelvpótlék, gépjármű vezetésért járó pótlék, 13. havi juttatás. Ezek azonban egyfelől nem irreálisan magas összegű juttatások, másrészt pedig meghatározott célokat szolgálnak.

A 13. havi illetmény, ha nem is pénzügytechnikai kérdés, de arról van szó, hogy a közalkalmazott, a köztisztviselő az éves bérét nem 12, hanem 13 részletben kapja meg. Ha a 13. havi részt elvonják, az azt jelenti, hogy minden érintett közszolgálati dolgozónak több mint 7 százalékkal csökken az éves nominálkeresete.

Természetesen lehet alkalmazni az „ember az embernek farkasa” módszert, amellyel valakitől elveszünk, és azt másnak vagy másoknak odaadjuk. De akkor ki kell dolgozni valamilyen mindenki számára követhető mechanizmust, és egy megfelelő kontrollt. A közszolgálatban nem, vagy csak nagyon kis mértékben léteznek valóságos paraméterek a teljesítmény mérésére. Ezért félő, hogy az így differenciálható jelentős összegű pénzt egy teljes havi juttatást nem csak a teljesítmények, vagy nem elsősorban a teljesítmények, hanem a hivatalnoki lojalitás, vagy a **vezetői szubjektivizmus alapján ítélik majd oda.** Az a veszély tehát, hogy a céljával teljesen ellentétesen funkcionál majd. Nem a teljesítményre ösztönöz, hanem adott esetben éppenséggel teljesítményt fog vissza, ha azt látják a tisztviselők, hogy nem a szakmai produktum, hanem a főnök szimpátiája szerint kap ki-ki többet vagy kevesebbet.

A gépjármű vezetésért járó pótlék már-már a megvonási elképzelések karitatúrába kívánczó esete. Összege havonta legfeljebb bruttó 4718 forint lehet, aminek jó, ha a felét megkapja a sofőrököt is vállaló

köztisztviselő. Ráadásul ez a pótlék éppenséggel a teljesítményhez kötött. Ugyanis csak az kaphatja, aki a képzettségének, végzettségének megfelelő munkakörén túl még egy másik munkakört, a gépkocsivezető munkáját is elvégzi. Az az ÁNTSZ-ellenőr, aki ellenőrizni megy a balatoni fagyaltosokat, lángossütőket, vagy a levegő-tisztasági, vízminőségi ellenőr vélhetőleg nem gyalogszerrel indul útnak, mert aznap nyilván nem egyetlen helyen akar ellenőrizni, meg aztán szükségese neki különböző mérőeszközök, műszerek, amelyeknek a szállításához kell az autó. Takarékos megoldás, hogy nem kér hivatali gépkocsivezetőt, hanem maga ül a volán mögé. Ha ezek az utak rendszeresek, akkor jár neki a kimondani is kevés havi összeg. Aminek az eltörlése részben az összeg nagyságrendje, részben pedig a rendeltetése miatt egyszerűen értelmezhetetlen. De még inkább nevetséges, hiszen legfeljebb 8-10 ezer köztisztviselőt, vagy még annyit sem érint ez a pótlék. Ha eltörlik, akkor külön gépkocsivezető is kell az ellenőrök mellé.

A nyelvpótlék esetében elképzelhető némi módosítás, pontosítás. Amikor bevezették, az EU-csatlakozásra törekvő Magyarország számára rendkívül fontos volt, hogy ne csak a szakmai munkában jeleskedő, hanem egyben idegen nyelvet, nyelveket is beszélő szakemberek legyenek a közigazgatásban. A nyelvpótlék nem jelentéktelen összegű, tehát nyelvtanulásra ösztönző juttatás. Felsőfokú, e-típusú nyelvvizsgáért például 36.800 forint nyelvpótlék jár. Természetesen nem minden munkakör igényel nyelvtudást. A nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó köztisztviselőknek természetesen alkalmazási feltétel egy-két idegen nyelv ismerete, más ügyintézők esetében a munkavégzést segítő plusz a nyelvtudás, hasznos a munkahely számára is, tehát értékesebb a munkaerő.

A szakszervezet nem vitatja, hogy adott esetben felül kell vizsgálni a nyelvpótlékban részesülők körét. Ha ugyanis valakinek van nyelvvizsgálója, de soha nem használta a nyelvtudását, mert a napi munkában nincs is rá szüksége, akkor az intézmény természetesen nem érdekelt abban, hogy fizesse neki a nyelvpótlékot. Különböző objektív kritériumok, szabályok alapján nagyon egyszerűen el lehet dönteni, hogy milyen munkakörökben szükséges a nyelvtudás, ki az, aki rendszeresen használja nyelvismeretét.

Áttérés a bértömeg-gazdálkodásra. A kormányzati elképzelések — sajnos lehetséges — értelmezése, hogy a **bértömeg-gazdálkodás kiiktatja az életpálya-törvényt.** Vagyis felejtjük el mindazt, ami 1992. óta kiépült a közigazgatásban, és a közszolgálatok más területein, és a **pofapénz alapú díjazásra térünk át** a mostani, többé-kevésbé kiszámítható, vagy legalábbis törvények, jogszabályok által garantált fizetés helyett.

Érdekvédelem – a nyilvánosság erejével

Nem tüntetni, hanem tárgyalni akarunk, de komolyan

Interjú Fehér Józseffel az Echo Tv-ben 2006. augusztus 25.-én.

Műsorvezető: - Megvonják a köztisztviselőktől a juttatásokat. Ugyanakkor teljesítményalapú bérezést kíván a kormányzat. Stúdiómban Fehér József, a Magyar Köztisztviselők és Közalkalmazottak Szakszervezetének főtitkára. Ön nemrégiben azt nyilatkozta, hogy a teljesítményalapú bérezést nem utasítanak el, ugyanakkor kifogásolta tegnap, tegnapelőtt, hogy a sajtóból értesültek a miniszteri munkaanyag tartalmáról.

Fehér József: - Így igaz, semmilyen hivatalos érdekegyeztető fórumon nem szerepeltek ezek a kérdések. Van információnk arról, hogy a kormányzat több területen jelentős változásokat készít elő a közszférában, de a működő és létező közszolgálati érdekegyeztető fórumok egyikén sem szerepelt még a téma.

De hogy a bevezető gondolataihoz kapcsolódjak, igen, **nem utasítjuk el a teljesítményalapú bérezést**, merthogy ma is ez van a közigazgatásban. 2002. január 1-je óta valamennyi magyar köztisztviselő számára a hivatalvezetője, jegyzője, polgármestere és más elöljárója minden év január-februárban meghatározza, hogy abban az évben milyen teljesítményeket, milyen feladatokat hogyan kell végrehajtani. Ezt menet közben értéklik, minősítik, és ennek alapján állapítják meg az illető bérét. Magyarországon az egyetlen munkajogi törvény a köztisztviselői törvény, amely a munkáltató számára lehetővé teszi, hogy a megállapított bértételhez képest 20 százalékkal kevesebbet, vagy 30 százalékkal többet adjon. Tehát **az a felfogás, amely szerint mondjuk a fiatalok nem jutnak kellő lehetőséghez, és az idősebbek a jelenléti díjjal elveszik a pénzt, ez egyszerűen nem igaz.** Egy 30 éves jól teljesítő közigazdász,

és egy 50 éves kevésbé, vagy kényelmesen dolgozó közigazdász a törvény szerint ugyanannyit kereshet. Ezen túlmenően a mai köztisztviselői törvényben még további 5 lehetősége van a munkáltatónak ahhoz, hogy a jól teljesítőt megfizesse. Egy probléma van: nincs pénz.

Az a megoldás, amelyről tegnap értesültünk, nem más, mint - elnézést kérek a kifejezésért, - az ember embernek farkasa-módszer, hogy valakitől elveszek, és másoknak odaadom. Igen ám, csak nincsenek meghatározva azok a kritériumok, amelyek alapján az elismerendő teljesítményeket így módon lehetne díjazni. Lehet, hogy egy picit talán abszurdnak tűnik a megjegyzésem, de hát kíváncsi lennék arra, hogy például a miniszterelnök úr milyen teljesítménykövetelményeket határoz meg a miniszterek számára? Mert biztos vagyok benne, hogy ha a közigazgatásban teljesítményalapú díjazást vezetnek be, hát azt először a miniszterek esetében fogják alkalmazni.

Mv.: - Úgy tűnik, hogy az állam ezen az ügyön spórolni akar, már ami a köztisztviselők számát, juttatását, illetve az egyéb juttatását, például a buszbérlet illeti. Tehát úgy tűnik, hogy ezeket most nekiállnak faragni. Tudják-e önök, hogy konkrétan hány milliárdot akar a kormányzat megspórolni önökön, a köztisztviselőkön?

F. J.: - Erre különböző számítások, és különböző számok vannak. A részleteket egyikben sem ismerjük. Az új egyensúly programjában szerepel 2007-re vonatkozóan 30 milliárd. De hogy ez most a közigazgatásra, a közszféra egészére vonatkozik, beleértve a rendőrköt, tűzoltókat, katonákat, bírákat, ügyészeket, egészségügyet és oktatást, ez most nem igazán derül ki. Úgy tűnik, hogy elég nehéz lesz ezt a 30

milliárdot elérni, mert **a most zajló példátlan létszámcsoökkentés többbe kerül, mint amit meg lehet rajta spórolni.** Mert miért nem többen mennek el olyanok, akik közel a nyugdíjkorhatárhoz másfajta juttatást kapnak, mint mondjuk a fiatalok. Tehát nem csak azokat bocsátják el, akiket olcsó elbocsátani, hanem elbocsátják az idősebbeket is, és ebből adódóan a felmondásoknak sok a kiadása is.

Mv.: - Hogyan látják? Úgy tűnik, hogy a köztisztviselők kasztja pár évvel ezelőtt még a megnyerendő kaszt volt, mert Medgyessy Péter emelte a juttatásokat, aztán most a jelek szerint megint rajtuk akarnak spórolni. Egyszer kedvezni kell nekik, most meg el kell tőlük venni. Ezt hogyan látják?

F. J.: - Hadd pontosítsam. 2001-ben fogadta el a parlament azt az *életpályatörvényt*, amelynek alapján aztán különböző plusz juttatásokat kaptak a közigazgatásban dolgozók. Ez semmivel sem több, mint mondjuk egy középszerű bankban dolgozók juttatása. Úgy tűnik, hogy a politika a közigazgatást mindig zsákmányterületnek tekinti. Tessék csak arra gondolni, hogyan alakulnak a különböző vezetői beosztások, a vezetői beosztásokban a személycserék. Kormányok jönnek, kormányok mennek, vezetők változnak, vezetők nem maradnak a helyükön, mint általában egy nyugati polgári demokráciában.

Mv.: - Igen, ahogy mondani szokták, most már a takarító nőket is politikai pártállástól függően cserélik a különböző kormányváltások idején.

F. J.: - Nem erősíteném meg, de az mondjuk eléggé súlyos csapás volt a szakmára nézve, - függetlenül a személyektől, - hogy például megszüntették a közigazgatási államtitkári beosztást, illetve a helyettes állam-

Érdekvédelem – a nyilvánosság erejével

titkárok helyett alkalmazott szakállamtitkárok munkaviszonya, vagy ha úgy tetszik, kinevezése a kormány mandátumához kötődik. Nincs erre példa Nyugat-Európában.

Mv.: - Fehér úr! Milyen lépéseket fontolgatnak önök?

F. J.: - Mindenek előtt tárgyalni szeretnénk. Talán kicsit furcsán hangzik, de őszintén mondom, hogy semmilyen ésszerű reformintézkedés elől nem zárkózunk el. Igenis úgy gondoljuk, hogy ha átgondolt, a munkavállaló szempontjából is vállalható reformokra kerül sor, azt nemcsak hogy nem ellenezzük, hanem támogatni kívánjuk. De a jelenlegiek nem

átgondolt reformok. Ezek improvizációk, légből kapott ötletek, semmiféle számítás nincs amögött, hogy a 13. havi fizetést, ha megszüntetnék, vagy megszűnne, akkor az mit hozna. Nem beszélve arról, hogy a 13. havi fizetés nem plusz juttatás, ahhoz 12 hónapot dolgozni kell. Attól, hogy nekem 12 vagy 13 részletben adják oda a fizetést, attól én ugyanúgy azt az összeget kapom meg egy évre, amit esetleg 12 részletben kapnék meg. Tehát ezek talán a közvéleménynek szóló, a kormánynak népszerűségeket jelentő intézkedéstervezetek. Például megszűnik az úgynevezett gépjárművezetői pótlék. Tetszik

tudni, mennyi ez? Havonta bruttó 4700 forint abban az esetben, ha a köztisztviselő rendszeresen hivatali gépkocsit használ. Nem azért, mert kártyapartikra jár, hanem azért, mert mondjuk egy munkaügyi ellenőr megy valamilyen területre ellenőrizni, vagy a népegészségügyi tisztiorvosi szolgálat ellenőre gépkocsival kell hogy elmenjen mondjuk a lángossütőt vagy az élelmiszerboltokat ellenőrizni. Ha rendszeresen használja a hivatali gépjárművet, és ezzel egy munkaerőt spórol meg, ezért kap havonta 4700 forintot. Ezt akarja megvonni a kormány. Lelke rajta, tegye.

Nem a bérrendszer a hibás

Az *MTV Híradója* 2006. augusztus 25.-én összeállítást sugározott az Államreform Bizottságtól kiszivárgott elképzelésekről, amelyek szerint a jövőben a köztisztviselőknek nem járna alanyi jogon a 13. havi bér, megszüntetnék a nyelvpótlékot, a rendszeres gépkocsi vezetésért járó pótlékot, és visszavonnák az extra anyagi előnyökkel járó főtisztviselői címeket is. Az így felszabaduló összegeket a minőségi munka díjazására fordítanák, s a hivatalvezető osztaná el a pénzt. A műsorban megszólaló Gács János, a Szabadalmi Hivatal MKKSZ szervezetének titkára védelmébe vette az alanyi jogon járó plusz-juttatásokat, mert a köztisztviselők ezekkel érik el a versenyszféra diplomásai bérátlagának alját.

Fehér József arról nyilatkozott az adásban, hogy a Ktv. egy külön törvényi fejezete már jelenleg is lehetővé teszi a minőségi munka anyagi elismerését. A főtitkár emlékeztetett arra, hogy Magyarországon a köztisztviselői bérrendszer az egyetlen, amely lehetőséget ad arra, hogy a hivatalvezető lefelé 20, felfelé pedig 30 százalékkal eltérhet az illetménytábla tételeitől, ha jutalmazni akarja a plusz-munkát, vagy a kiemelkedő minőségi teljesítményt, s figyelmeztetni akar valakit a nem kielégítő munkájára.

(A műsort megismételte az M1 Este című műsora, felvezetőként a Draskovics Tiborral folytatott stúdióbeszélgetéshez. A kormánybiztos nagy igyekezettel hangsúlyozta, hogy a kiszivárogtatott anyag nem az Államreform Bizottság javaslata, csupán egy szakértői ajánlat, a gondolkodás iránya. Azt azonban elismerte, hogy a 13. havi bér és a különféle juttatások megszüntetésével is lehet forrásokat teremteni a közigazgatás-

ban dolgozók több és jobb teljesítményének honorálására. Minden esetre megismételte a „kiszivárgott” szakértői „ajánlat” ötletét: a 13. havi bér esetleg ne mindenkinek automatikusan és alanyi jogon járjon, hanem egyesek kapjanak 13. és 14. havit, mások meg esetleg csak kéthetit vagy semmit, a teljesítményüktől függően. Beszélt Draskovics Tibor arról is, hogy a szigorú fizetési fokozatok egy részét is meg lehet szüntetni, hogy „tágabb keretek között lehessen megállapítani a bért és esetleg egy fiatalabb kolléga is kaphasson többet, ha úgy teljesít.”)

Érdekegyeztetés formálisan

Fehér József a *Gazdasági Rádióban* 2006. augusztus 24.-én nagyon szerencsétlen dolognak nevezte, hogy a kormányzat tendenciózusan megkerüli a hivatalos érdekegyeztetési fórumokat. A főtitkár leszögezte: az MKKSZ támogatja azokat a reformokat, amelyek valóban hatékonyabbá teszik a közszolgálatot, a közigazgatást. A közszolgálat reformja valóban egy teljesítményalapú bérezés, amelyhez ki kellett dolgozni a teljesítményértékelés módszerét. Egy olyan rendszert azonban nem támogat az MKKSZ, amelyben akár még jó szándékú vezetők is minden különösebb kontroll nélkül saját szubjektív döntésük alapján valakinek a reálisan járónál többet, vagy kevesebbet, esetleg semmit nem ad.

Érdekvédelem – a nyilvánosság erejével

Kormányzati támadás több fronton a közszolgálat ellen

Fehér József a Klubrádióban 2006. augusztus 28-án

Műsorvezető.: - Hírek és rémhírek keringenek arról, hogyan változik meg a közalkalmazottak jogállása a közeljövőben. Hogy kit menesztenek, mikor meneszti őket, megszűnik-e a 13. havi bér, megszűnik-e a főtisztviselői kar, mi lesz a bértáblával. Az viszont biztos, hogy a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma az Alkotmánybírósághoz fordul a közszférában foglalkoztatottak jogállásáról szóló törvények megváltoztatása miatt. Itt van a stúdióban Fehér József, a Magyar Köztisztviselők és Közalkalmazottak Szakszervezetének főtájkára. Mi az, amit tudunk? Mi az, amit nem tudunk a változásokról, az elbocsátásokról, a bértáblákról? Mi az, amitől csak félünk, és miért keveredik folyamatosan minden egy kalapban?

F. J.: - Úgy tűnik, hogy a kormányzat több területen kíván igen jelentős változtatásokat a közszférában, vagy ha egy kicsit karcosabban fogalmazok, akkor azt mondhatnám, hogy több frontos támadást indított, hisz ahogy a bevezetőben is elhangzott, a közszolgálati törvények jelentős átalakítására készül. Most zajlik egy példátlan méretű létszámcökkentés, és olyan szerzett jogok megvonását is kilátásba helyezi, mint az említett 13. havi fizetés vagy egyéb különböző juttatások. Nos ez terhelődik azzal a morális problémával, hogy most már számos kormányzati vezető, sőt maga a miniszterelnök úr is többször hangsúlyozza, hogy bizony-bizony az államháztartás jelenlegi helyzete, ha nem is teljes egészében, de sok szempontból visszavezethető az általunk most is történelmi értékűnek és történelmi mértékűnek tartott 2002. évi 50 százalékos átlagos közalkalmazotti bérfeljesztésre. Mintha a kormányzat háromszor venné vissza, vagy háromszoros módon venné vissza ezt a bizonyos 50 százalékos bérfeljesztést, hisz létszámcökkentés zajlik, a konvergenciaprogram szerint 2007-ben további, közel 20 ezer, vagy 20 ezer főt meghaladó létszámcökkentés. Átalakulnak a közszolgálati törvények. Ennek a szakmai tartalma nem ismert, csak az, hogy kevesebb pénzt akar a kormány a közszolgálatra fordítani. És elfogadott a parlament mondhatnám „gyanús sietséggel” 2006. június 15-én egy törvényt a közszolgálati törvény átalakításáról, amellyel kapcsolatban minden kétséget kizáróan mondhatom, hogy annak minden passzusa közszolgálati munkavállaló-ellenes, ezért a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma igen széles körű szakmai konzultáció után sokféle jogász véleményét figyelembe véve alkotmánybírósághoz fordult.

Mv.: - Mi az, amit önök ezen túl tenni terveznek, vagy egyelőre várják azt, hogy az Alkotmánybíróság hogyan ítél?

F. J.: - A közszolgálati törvényekkel kapcsolatban bí-

zunk az Alkotmánybíróság szakmai értékítéletében, és ha az egész törvényt megsemmisíti, ezt a bizonyos 2006. évi 72-es törvényt, akkor is úgy gondoljuk, hogy ez indokolt, de legalábbis célszerű lenne törölni azokat a részeket, amelyek mi kifogásoltunk. Egy-két dolgot azért hadd említsek közülük. Az egyik, ami mondjuk nem is alkotmányellenes, például az, hogy a jövőt illetően nem kell felajánlani képzettségnek, végzettségnek megfelelő álláshelyet, ha elbocsátanak valakit. Ez óriási pazarlás a kiművelt emberfőkkel, ha úgy tetszik, a szakértelemmel.

Mv.: - Ágh Attila egy vitában azt mondta, hogy a kormánynak ebben a folyamatban nincsenek igazi partnerei. A szakszervezetek csípőből tüzelnek, mindent csak bírálnak, tehát nem viselkednek felelős partnerként.

F. J.: - Az általam nagyra becsült, és tisztelt Ágh Attila professor úrnak ezt az állítását nem tudom elfogadni. Nem mondom, hogy visszautasítom, de biztos, hogy professor úr nem teljes körű mérlegelés után hozta meg ezt az értékítéletét. Természetesen a szakszervezetek olyan változtatásokat, amelyeknek semmi más célja nincs, mint a pénzkivonás, a működés ellehetetlenítése, erre társadalmi felelősségünkönk adódóan nem mondhattunk mást, mint hogy **nem értünk vele egyet**. Nem csak azért aggódunk, hogy 10-20 ezer embert elbocsátanak, hogy megvonják a 13. havi fizetést, hanem azért **aggódunk, hogy a közszolgálatok működőképesek lesznek-e**. Az alkotmánybírósági beadványunknak is az egyik fontos szempontja az, hogy **működőképes közszolgáltatáshoz alapjoga van az állampolgárnak**. Lehet, hogy holnap, meg holnap után működik az okmányiroda, a földhivatal, a népegészségügyi tisztiorvosi szolgálat, a növényegészségügyi, és más állami ellenőrzési és felügyeleti szolgálat, de ha ez így folytatódik, akkor **nem csak arról van szó, hogy ez az állam olcsó lesz, hanem gyenge lesz, és ez nekünk, állampolgároknak jelent majd kifejezett hátrányokat**. Számos kérdésben kezdeményeztünk szakmai egyeztetést. De ezeknek a szakmai egyeztetéseknek az a vége, hogy **nincs pénz**. Azt mondja Draskovics államtitkár úr, hogy az államreform azért kell, mert elfogyott a pénz. Kérdezem: mitől fogyott el a pénz? A gazdálkodó szervezetek támogatásától, az agrártámogatástól, az autópálya-építéstől, a szociális rendszerek működtetésétől? Mert ha ettől, akkor ott kell változtatásokat kezdeményezni.

Mv.: - Az utóbbi hetekben a szakszervezetektől keményebb állásfoglalásokat hallunk, mint az elmúlt 16 évben bármikor. De vajon mi ennek az igazi oka? Ebben

Érdekvédelem – a nyilvánosság erejével

a mai műsorban már elhangzott egy idézet Andor Mihály szociológustól, aki azt írta, hogy politikai demagógok a szükséges reformok ellen manipulálják a szakszervezeteket, miközben keveredik, hogy valójában mi a bérharc, és mi szól a szükséges reformokról. Mit gondol erről Kökényesi József vajon? Elhangzott ebben a műsorban, hogy az állam alapfunkcióit fenyegeti veszély. Fenyegeti veszély az állam alapfunkcióit, vagy ezt a szakszervezetek azért mondják, mert ez is része a bérharcnak?

Kökényesi József: - Miután nincsenek pontos mérőszámok, nincsenek pontos adatok arról, hogy hány főnek kell dolgoznia, hogy normálisan működjön egy közigazgatás, nincsenek konkrétan meghatározható teljesítményértékek, mint ahogy a magánvállalkozásokban mondjuk a profit mint ilyen mérőszám, borzalmasan nehéz erre a kérdésre válaszolni. Egy biztos. Az az érzésem, hogy évtizedek óta, nem most, évtizedek óta a magyar gazdaság problémáit, a magyar társadalom problémáit időnként olyan eszközökkel akarjuk megoldani, amelyek erre nem alkalmasak. Ilyen például a közigazgatási reformnak csúfolt különböző kezdeményezések. Nagyon lejárattuk ezt a kifejezést, ezt a reformfogalmat, ezért én nem is szívesen használom. Ami most zajlik tulajdonképpen, az megint egy államreformról szól. Az államreform részeként akarjuk eladni, pontosabban akarja a kormány eladni a létszámleépítéseket.

Mv.: - Tehát Kökényesi József, a Magyar Közigazgatási Intézet főigazgató-helyettese gyakorlatilag takarékosági okokból meghozott létszámcsökkentésnek látja azt, amiről mi reformként hallunk?

K. J.: - Ha csak önmagában azt látnánk, hogy létszámot csökkentenek, akkor azt mondom, hogy igen. Ezt a bizonyos fűnyíró elvet, – most megint X százalékot innen-onnan leépítgetünk –, én nem tartom jó megoldásnak. Attól, hogy létszámot csökkentünk, nem következik be a közigazgatás reformja. A közigazgatás reformja alapvetően nem létszámkérdés. Vannak különböző becslések, hogy mit lehetne megtakarítani azzal, ha egyetlen köztisztviselő sem működne ebben az országban. Én azt gondolom, hogy ha csak a bérekre vetítjük, akkor ez 100 milliárdos nagyságrendű.

Mv.: - Hová vezethet, milyen eredménnyel járhat?

K. J.: - Várhatóan van egy pozitív meg egy negatív hatása. A negatív hatással kezdem. Ha a kormányzat a közzolgálatot hosszú időn keresztül bizonytalanságban

tartja, az gyakorlatilag a kormányzás hatékonyságát lehetetleníti el. Közzolgák nélkül nincs hatékony kormányzás. Én azt gondolom, hogy a kormánynak meg kell nyernie a közzolgálatban dolgozókat, és nem elidegeníteni magától. A létszámleépítések, meg a mostani intézkedések, pozitív következménye viszont az lehet, hogy rákényszeríti a kormányzatot arra, hogy újra gondolja a köztisztviselői életutat, újra gondolja a közzolgálatban foglalkoztatottak státusát, ami akár még pozitív eredményeket is hozhat.

Mv.: - Egyébként a kormány tett lépéseket azért, hogy megpróbálja a köztisztviselőket maga mellé állítani, hiszen gondoskodó elbocsátásról beszél. Felajánlott ingyenes képzést 300 ezer forint értékben mindenkinek. Kedvezményes pályamódosító hitelt 3 millió forint értékben. Szóval az elmúlt 16 év változásainak nagyon sok vesztese volt, de egyik se kapott annyi kedvezményt, mint amennyit most ajánlottak föl a közalkalmazottaknak, Fehér József pedig mégis dühös.

F. J.: - Így igaz. Egyelőre ezek tervek, és nem látjuk, hogy ezekből mikor és milyen valóság lesz. Másrészt pedig azok a felajánlások, amelyekről eddig hallottunk, elég kétes értékűek. Nem akarok itt poénkodni, de azért elég kevés karosszerialakatos vagy kárpitost bocsátottak el a közzolgálatból. Tehát mondjuk a Suzuki-gyár ajánlata, mint halljuk, már nem is annyi, amennyi eredetileg volt. Azért az nem biztos, hogy megfelelő alternatíva.

Mv.: - Na jó, de én ingyenes képzésről beszéltem és kölcsönről. Tehát nem a Suzuki-gyár kárpitjairól.

F. J.: - Igen, ezek a képzések nem tudjuk, milyen új szakmára, vagy milyen új pályára biztosítanak átképzést. Mert ha arról van szó, hogy a köztisztviselőkből majd biztosítási ügynököket kell képezni, az nem biztos, hogy mindenki számára perspektíva, mert lehet, hogy pár évvel, másfél, két évtizeddel ezelőtt valaki azért ment el a közzolgálatba dolgozni, mert nem akart biztosítási ügynök lenni.

Mv.: - Mi az a tárgyalási menetrend, amire önök készenlnek?

F. J.: - Mindenekelőtt a közzolgálati törvények átalakításáról, a 2007. évi és talán a 2008. évi közzolgálati bérezésről, és a közzolgálat foglalkoztatási helyzetéről, létszámviszonyairól, mondhatnám, a foglalkoztatás biztonságáról akarunk tárgyalni.

Felelős kiadó:

Fehér József

az MKKSZ főtítkára

Szerkesztő:

Szathmári Gábor

Nyomdai előkészítés és nyomás:

Dura Stúdió

MKKSZ HÍRLEVÉL

e-mail:

mkksz@mkksz.org.hu

honlap:

www.mkksz.org.hu

Kiadja a

Magyar Köztisztviselők és
Közalkalmazottak Szakszervezete
1068 Budapest, Benczúr u. 45.
Telefon: 338-4002, fax: 338-4271

Mi mindenre jó az üdülési csekk?

A Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány (MNÜA) a Magyar Köztársaság Kormánya, valamint hat szak szervezeti konföderáció által 1992-ben létrehozott közhasznú tevékenységet ellátó civil szervezet, az üdülési csekk kibocsátója.

KI KAPHATJA?

Az üdülési csekk természetbeni juttatásként nyújtható támogatás. Üdülési csekkhez a kifizetőhelyek, általában munkáltatók támogatásával bármely belföldi illetőségű magánszemély (aktív munkavállaló, illetve hozzátartozója) továbbá a Magyar Nemzeti Üdülés Alapítvány által kiírt pályázat nyertese juthat.

Az üdülési csekk - az adóév első napján érvényes havi minimálbér összegéig - adó- és járulégmentes. Annak a magánszemélynek - vagy törvényes képviselőjének -, aki üdülési csekket ellenérték nélkül kap vagy engedménnyel vásárol, a csekket átadó kifizető számára nyilatkozatot kell adnia.

Ha a magánszemély az adóévben korábban több kifizetőtől is átvett ellenérték nélkül vagy engedménnyel üdülési csekket (csekket), akkor részletezve kell feltüntetnie az egyes kifizetőktől átvett tételeket. Amennyiben nem kapott ellenérték nélkül vagy engedménnyel üdülési csekket, akkor erről nyilatkoznia kell.

A kifizetőnek - a másolati példányon - cégszerű aláírással kell igazolnia a fenti nyilatkozat átvételét; a magánszemélynek ezt a másolatot az elévülési idő lejártáig meg kell őriznie.

A kifizetőnek az ellenérték nélkül vagy engedménnyel magánszemélynek juttatott üdülési csekkek értékéről, az engedmény mértékéről és a megfizetett adóról magánszemélyenként, az adóazonosító jel feltüntetésével adatot kell szolgáltatnia az adóhatóság számára.

Az üdülési csekk ingyenes juttatása adózási szempontból természetbeni juttatásnak minősül. A mindenkori minimálbért meghaladó rész (korlátozás nélkül) adóköteles, amelynek közterheit a juttató viseli.

Az üdülési csekk olyan utalvány, amelyet névértéken váltanak be az elfogadóhelyek. Az elfogadóhelyek a beváltott csekkek ellenértékét szintén névértéken kapják meg.

A FELHASZNÁLÁS LEHETŐSÉGEI

Az üdülési csekk felhasználható:

- Szállás és hozzá kapcsolódó egyéb szolgáltatások igénybevételére,
- Utazási szolgáltatásokra,
- Vonat-, Busz-, Hajóutakra,
- Személygépkocsi-üzemanyag vásárlására, korlátozott értékben,
- Fesztiválok belépőjegyeire,
- Balatoni területi horgászengedélyek megvásárlására,
- Fürdők szolgáltatásainak igénybevételére,
- Fővárosi Állat- és Növénykert belépőjegyeinek megvásárlására,
- Étkezésre,
- Hungaroring belépőjegyeinek megvásárlására,
- Hungexpo belépőjegyek megvásárlására,
- Művészetek Palotája belépőjegyek megvásárlására.

Az üdülési csekk elfogadóhelyek címlistája megtalálható a www.udulesicsekk.hu honlapon.

Az üdülési csekk névre szóló fizetőeszköz, de a csekken megnevezett személy a vele együtt utazó társai költségeit is fizetheti. Az üdülési csekk más személyre át nem ruházható, készpénzre nem váltható.

Amennyiben a szolgáltatások ellenértéke meghaladja a felhasználó rendelkezésére álló üdülési csekkek értékét, a különbözetet a felhasználónak ki kell egyenlítenie. Ha a szolgáltatások ellenértéke nem éri el a felhasználó részére rendelkezésre álló üdülési csekkek értékét, az elfogadóhely nem jogosult készpénzben visszaadni a felhasználó részére a különbözetet.

Az üdülési csekkek felhasználására az üdülési csekken feltüntetett érvényességi időn belül van lehetőség, de a különböző címleteket más-más időpontban, eltérő helyeken is elkölthetjük. A lejárt üdülési csekk fizetőeszközként nem fogadható el, cseréjére vagy a névérték pénzben történő megtérítésére nincs lehetőség.

Fontos tudni, hogy amennyiben a felhasználatlan üdülési csekk - bármilyen okból - kikerült az igénylő birtokából, az üdülési csekk letiltása kérhető a 06-1-248-21-50 telefonszámon. A telefonon történt letiltást a bejelentőnek írásban is meg kell erősíteni ajánlott postai küldeményként, vagy telefax útján. Az írásbeli nyilatkozatnak tartalmaznia kell az elveszett üdülési csekkek darabszámát, értékét, sorszámát, a telefonon történt bejelentés időpontját, a letiltás hivatkozási számát, valamint a Felhasználó nevét és lakcímét.

